

**Działalność nadzorcza i kontrolna
Regionalnych Izb Obrachunkowych
w zakresie zlecania i rozliczania
zadań publicznych
organizacjom pozarządowym**

Krajowa Rada Regionalnych Izb Obrachunkowych

10 grudnia 2018 r.

Zgodnie z ustawą z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561), regionalne izby obrachunkowe są państwowymi organami nadzoru i kontroli gospodarki finansowej podmiotów, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy.

Stosownie do art. 1 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych izby kontrolują:

- 1) jednostek samorządu terytorialnego;
 - 1a) związków metropolitalnych;
 - 2) związków międzygminnych;
 - 3) stowarzyszeń gmin oraz stowarzyszeń gmin i powiatów;
 - 4) związków powiatów;
 - 4a) związków powiatowo-gminnych;
 - 5) stowarzyszeń powiatów;
- 6) samorządowych jednostek organizacyjnych, w tym samorządowych osób prawnych;
- 7) innych podmiotów, w zakresie wykorzystywania przez nie dotacji przyznawanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Działalność nadzorcza RIO

- Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – w zakresie działalności nadzorczej właściwość rzeczowa regionalnych izb obrachunkowych obejmuje uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego, w tym sprawach:
 - **budżetu i jego zmian,**
 - **zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego,**
 - **wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian.**
- Nadzór nad uchwałami dokonywany jest na podstawie kryterium zgodności z prawem.

- Zakres badania nadzorczego uchwały budżetowej obejmuje m.in. ustalenie, czy w wydatkach budżetu zaplanowane zostały wydatki na obligatoryjne zadania jst – określone w ustawach ustrojowych (tj. w ustawie o samorządzie gminnym, ustawie o samorządzie powiatowym i ustawie o samorządzie województwa) oraz w ustawach szczególnych (np. w ustawie o pomocy społecznej, ustawie o systemie oświaty, ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach).
- Jednym z rodzajów wydatków budżetu są **wydatki z tytułu dotacji**.
- Zgodnie z art. 126 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, z późn. zm.) – dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz z państwowych funduszy celowych przeznaczone na podstawie niniejszej ustawy, odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych, na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych

- Dotacje, które mogą być planowane i udzielane z budżetu jst to:
 - 1) **celowe** – czyli środki przeznaczone na finansowanie lub dofinansowanie m.in. zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym (art. 127 ust. 1 pkt 1 lit. e oraz art. 221 ustawy o finansach publicznych)
Szczególną formę dotacji celowej stanowi pomoc finansowa (art. 220 ustawy o finansach publicznych);
 - 1) **przedmiotowe** – czyli środki przeznaczone na dopłaty do określonych rodzajów wyrobów lub usług, kalkulowane według stawek jednostkowych (art. 130 ust. 1 oraz art. 219 ustawy o finansach publicznych);
 - 2) **podmiotowe** - obejmujące środki dla podmiotu wskazanego w odrębnej ustawie lub w umowie międzynarodowej, wyłącznie na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie określonym w odrębnej ustawie lub umowie międzynarodowej (art. 131 oraz art. 218 ustawy o finansach publicznych).

Cechy charakteryzujące dotację:

- dotyczą przekazywania środków finansowych, będących środkami publicznymi (nie rzeczowych)
- przekazywanie tych środków odbywa się na specjalnych zasadach określonych przez prawo
- posiadają cechy świadczenia publicznoprawnego
- podlegają szczególnym zasadom rozliczania
- uchwalenie dotacji w budżecie należy do wyłącznej właściwości organu stanowiącego
- wymagają wyodrębnienia w budżecie

Uchwała budżetowa

- W załącznikach do uchwały budżetowej zamieszcza się **zestawienie planowanych kwot dotacji** udzielanych z budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art. 214 pkt 1 ustawy o finansach publicznych).
- Zestawienie, o którym mowa w art. 214 pkt 1, sporządza się w podziale na dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych i **dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych** (art. 215 ust. 1 ustawy).
- W zestawieniu, o którym mowa w art. 214 pkt 1, wyodrębnia się dotacje przedmiotowe, podmiotowe i **celowe związane z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego** (art. 215 ust. 2 ustawy).

Dotacje celowe z budżetów jednostek samorządu terytorialnego udzielane są organizacjom pozarządowym najczęściej na zadania w zakresie:

- pomocy społecznej
- kultury fizycznej
- ochrony zdrowia
- kultury i ochrony dziedzictwa narodowego

Podstawy prawne zlecenia zadań publicznych organizacjom pozarządowym

Obowiązujące przepisy prawa przewidują **trzy formuły** prawne zlecenia zadań publicznych organizacjom pozarządowym:

- 1) pierwsza - przewidziana w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450, z późn. zm.),
- 2) druga - określona w art. 221 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, z późn. zm.), dotycząca zadań niewymienionych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz
- 3) trzecia - mająca oparcie w przepisach ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2018 r. poz. 1263, z późn. zm.).

Dotacje celowe z budżetu jednostek samorządu terytorialnego dla podmiotów niepublicznych

Podstawę prawną udzielania dotacji z budżetu jst dla podmiotów niepublicznych stanowi art. 221 ustawy o finansach publicznych.

Przepis ten określa, że:

- Art. 221. 1. Podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych i niedziałające w celu osiągnięcia zysku mogą otrzymywać z budżetu jednostki samorządu terytorialnego dotacje celowe na cele publiczne, związane z realizacją zadań tej jednostki, a także na dofinansowanie inwestycji związanych z realizacją tych zadań.*
- 2. Zlecenie zadania i udzielenie dotacji następuje zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a jeżeli dotyczy ono innych zadań niż określone w tej ustawie - na podstawie umowy jednostki samorządu terytorialnego z podmiotem, o którym mowa w ust. 1.*

Art. 221. – cd.

3. Umowa, o której mowa w ust. 2, powinna określać:

- 1) szczegółowy opis zadania, w tym cel, na jaki dotacja została przyznana, i termin jego wykonania;
- 2) wysokość dotacji udzielanej podmiotowi wykonującemu zadanie i tryb płatności;
- 3) termin wykorzystania dotacji, nie dłuższy niż do dnia 31 grudnia danego roku budżetowego;
- 4) tryb kontroli wykonywania zadania;
- 5) termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji;
- 6) termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji, nie dłuższy niż terminy zwrotu dotacji określone w niniejszym dziale.

4. Tryb postępowania o udzielenie dotacji na inne zadania niż określone w ustawie, o której mowa w ust. 2, sposób jej rozliczania oraz sposób kontroli wykonywania zleconego zadania określa, w drodze uchwały, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, mając na uwadze zapewnienie jawności postępowania o udzielenie dotacji i jej rozliczenia.

Uchwały w sprawie określenia trybu postępowania o udzielenie dotacji podmiotom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku na realizację zadań publicznych innych niż określone w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Ujawnione nieprawidłowości:

- 1) brak wskazania w uchwale zadań należących do właściwości samorządu gminnego, a niewymienionych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, które mogą zostać zlecone organizacjom niezaliczonym do sektora finansów publicznych i nie działającym w celu osiągnięcia zysku,

cd.:

- 2) wykroczenie poza zakres kompetencji określony przez art. 221 ust. 4 ustawy o finansach publicznych, w tym poprzez:
- określenie elementów umowy o finansowanie zadania z budżetu,
 - stanowienie o skutkach wynikających z kontroli,
 - nałożenie na podmiot dotowany obowiązku informowania, że realizowane zadanie finansowane jest z udziałem dotacji z budżetu gminy,
 - zamieszczenie sankcji nakazującej zwrot całości dotacji w przypadku nieprzedłożenia przez beneficjenta dotacji dokumentów wskazanych w uchwale,
 - zobowiązanie beneficjenta dotacji do wyodrębnienia w ewidencji księgowej środków otrzymanych na realizację zadania w sposób umożliwiający ocenę wykonania zadania i wykorzystania dotacji;

cd.:

3) pozostałe:

- wprowadzenie regulacji ograniczającej powszechność dostępu do realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- zawężenie kategorii potencjalnych beneficjentów dotacji, nie określenie zasad udzielania dotacji albo sposobu jej rozliczania;
- sędowanie na organ wykonawczy kompetencji w zakresie określenia sposobu rozliczenia dotacji, sposobu kontroli wykonywania zleconego zadania, wzoru oferty oraz wzoru sprawozdania z realizacji zadania,
- powtórzenie lub modyfikowanie przepisów ustawowych, w tym dotyczących zwrotu dotacji, ustalenia wysokości odsetek od zwracanych dotacji (odsetki ustawowe zamiast odsetki w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych),
- unormowanie zasad zwrotu dotacji, czyli materii regulowanej przepisami art. 251-252 ustawy o finansach publicznych,
- ustalenie otwartego katalogu kryteriów wyboru najkorzystniejszej oferty.

Uchwały w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu.

Ujawnione nieprawidłowości:

- scedowanie kompetencji organu stanowiącego na organ wykonawczy poprzez:
 - ustalenie, iż sposób kontroli zgodności wydatków dokonanych z celami określonymi we wniosku określony zostanie w umowie na realizację zadania,
 - ustalenie otwartego katalogu zadań podlegających dofinansowaniu,
 - upoważnienie organu wykonawczego do określenia wzoru oferty, wzoru wniosku o udzielenie dotacji oraz wzoru sprawozdania z realizacji zadania;
- określenie zasad oraz terminów zwrotu dotacji, czyli materii regulowanej przepisami art. 251-252 ustawy o finansach publicznych;
- zamieszczenie postanowień wykraczających poza „warunki i tryb finansowania zadania”, tj. kwestii związanych z realizacją zawartej umowy;
- nieokreślenie terminu składania, formy ani zawartości merytorycznej sprawozdania;
- nieokreślenie trybu kontroli wykonywania zadania.

Nadzorem regionalnych izb obrachunkowych w latach 2015-2018 objęte były również uchwały w sprawie:

- określenia zasad udzielania dotacji celowej na zadania służące tworzeniu warunków dla rozwoju rodzinnych ogrodów działkowych,
- udzielenia pomocy finansowej powiatom w realizacji zadań z zakresu współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- przekazania dotacji Centrum Integracji Społecznej utworzonemu przez organizację pozarządową.

Program współpracy z organizacjami pozarządowymi

1. Roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Zgodnie z art. 5a ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego **uchwala**, po konsultacjach z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, przeprowadzonych w sposób określony w art. 5 ust. 5, roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. Roczny program współpracy jest uchwalany do dnia 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania programu.

2. Wieloletni program współpracy z organizacjami pozarządowymi .

Zgodnie z art. 5a ust. 2 ustawy organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego **może uchwalić**, w sposób określony w ust. 1, wieloletni program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3.

- Uchwalanie rocznych programów **jest obowiązkiem** organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego. Natomiast uchwalanie programów wieloletnich **stanowi jedynie uprawnienie**, a nie obowiązek.
- Uchwalenie programu wieloletniego nie oznacza możliwości rezygnacji z uchwalania programów rocznych w danym okresie. Programy wieloletnie funkcjonują niejako „obok” programów podstawowych, uchwalanych corocznie.
- Elementy, które powinny znaleźć się w programie współpracy, określone zostały w art. 5a ust. 4 ustawy.
- Organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, nie później niż do dnia 31 maja każdego roku, jest obowiązany przedłożyć organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego oraz opublikować w Biuletynie Informacji Publicznej sprawozdanie z realizacji programu współpracy za rok poprzedni (art. 5a ust. 3 ustawy).

- Wysokość środków planowanych na realizację programu nie musi być tożsama z wysokością dotacji planowanych w roku budżetowym na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3. Program współpracy obejmuje bowiem nie tylko przekazywanie dotacji, ale także inne formy współpracy (por. P. Staszczuk, Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Komentarz, LexisNexis 2013).

Nadzór nad uchwałami w sprawie programów współpracy z organizacjami pozarządowymi sprawuje wojewoda.

Programy wieloletnie a wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego

- Zgodnie z art. 5a ust. 5 ustawy wieloletni program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 zawiera w szczególności okres realizacji programu (pkt 3) oraz wysokość środków planowanych na realizację programu (pkt 5).
- Wskazanie w programie kwot planowanych do poniesienia w poszczególnych latach jego realizacji, powoduje konieczność ujęcia programu jako przedsięwzięcia w wieloletniej prognozie finansowej jst.

Plan finansowy urzędu:

Zgodnie z art. 249 ust. 3 ustawy o finansach publicznych w **planie finansowym urzędu** jednostki samorządu terytorialnego ujmuje się wszystkie wydatki budżetowe nieujęte w planach finansowych innych jednostek budżetowych, w tym wydatki związane z funkcjonowaniem organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego i zarządu jednostki samorządu terytorialnego.

W planie, o którym mowa powyżej, ujmuje się także:

- 1) dotacje dla samorządowych zakładów budżetowych;
- 2) dotacje i środki przekazywane na rzecz innych jednostek samorządu terytorialnego i związków jednostek samorządu terytorialnego;
- 3) pozostałe dotacje;**
- 4) wpłaty do budżetu państwa z przeznaczeniem na zwiększenie części subwencji ogólnej, określone w odrębnych ustawach;
- 5) płatności oraz składki wpłacane na rzecz instytucji krajowych i zagranicznych – art. 249 ust. 4 ustawy.

Działalność kontrolna RIO

Regionalne izby obrachunkowe dokonują kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych pomiotów, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

Przedmiot kontroli:

- gospodarka finansowa, w tym realizacja zobowiązań podatkowych oraz zamówienia publiczne jst

Kryteria kontroli:

- zgodność z prawem (legalność)
- zgodność dokumentacji ze stanem faktycznym

Kontrola gospodarki finansowej jst w zakresie zadań administracji rządowej, wykonywanych przez te jednostki na podstawie ustaw lub zawieranych porozumień, dokonywana jest także z uwzględnieniem kryterium celowości, rzetelności i gospodarności.

Rodzaje kontroli:

- 1) **kompleksowe**, obejmujące całość gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego;
- 2) **problemowe**, obejmujące wybrane zagadnienia w jednej lub kilku jednostkach kontrolowanych;
- 3) **doraźne**, podejmowane w razie potrzeby;
- 4) **sprawdzające** wykonanie wniosków pokontrolnych.

Ponadto Izby podejmują wspólne kontrole problemowe (**kontrole koordynowane**), na podstawie uzgodnionego programu kontroli, realizowanego w skali kraju. Koordynatorem kontroli jest zawsze wybrana regionalna izba obrachunkowa, która następnie sporządza szczegółowy raport zawierający opis i ocenę stanu faktycznego, skalę występujących zjawisk oraz ich przyczyny. W praktyce kontrole koordynowane są podejmowane przez poszczególne izby, bądź jako kontrole problemowe, bądź są prowadzone w ramach kontroli kompleksowych.

Kontrola kompleksowa

- Ustawodawca nie precyzuje bliżej zakresu pojęciowego kontroli kompleksowej w jednostce samorządu terytorialnego. W praktyce przyjmuje się, że kontrola kompleksowa obejmuje całokształt gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego.
- W celu ujednoczenia podejścia kontrolnego Krajowa Rada Regionalnych Izb Obrachunkowych, w uchwale Nr 2/2011 z dnia 17 marca 2011 r. w sprawie ramowego zakresu kontroli kompleksowej gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego, określiła zakres przedmiotowy kontroli kompleksowej.

Zgodnie z uchwałą Nr 2/2011 w sprawie ramowego zakresu kontroli kompleksowej gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego, ramowy zakres kontroli kompleksowej obejmuje pięć grup tematycznych, w tym kontrolę **wydatków budżetowych**. Kontrola wydatków budżetowych (z uwzględnieniem przepisów o zamówieniach publicznych) obejmuje:

- wydatki bieżące
- wydatki majątkowe
- **rozliczenie otrzymanych i udzielonych dotacji**
- dług publiczny, przychody i rozchody budżetu

Kontrola wydatków z tytułu udzielonych dotacji obejmuje:

- przestrzeganie przez jst zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych **art. 43, art. 44, art. 221, art. 254** oraz **art. 261** ustawy o finansach publicznych:

Art. 43. Prawo realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych przysługuje ogółowi podmiotów, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej.

Art. 44. 1. Wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w:

- 1) ustawie budżetowej;*
 - 2) uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego;*
 - 3) planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych.*
- 2. Jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków.*

Art. 44 – cd.

3. Wydatki publiczne powinny być dokonywane:

1) w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad:

a) uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,

b) optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów;

2) w sposób umożliwiający terminową realizację zadań;

3) w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

4. Jednostki sektora finansów publicznych zawierają umowy, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane, na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

Art. 254. *W toku wykonywania budżetu jednostki samorządu terytorialnego obowiązują następujące zasady gospodarki finansowej:*

- 1) ustalanie, pobieranie i odprowadzanie dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego następuje na zasadach i w terminach wynikających z obowiązujących przepisów;*
- 2) pełna realizacja zadań następuje w terminach określonych w przepisach i harmonogramie, o którym mowa w art. 249 ust. 6, jeżeli został on opracowany;*
- 3) dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów;*
- 4) zlecanie zadań powinno następować na zasadzie wyboru najkorzystniejszej oferty, z uwzględnieniem przepisów o zamówieniach publicznych, a w odniesieniu do organizacji pozarządowych - z odpowiednim zastosowaniem art. 43 i art. 221.*

Art. 221. 1. Podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych i nie działające w celu osiągnięcia zysku mogą otrzymywać z budżetu jednostki samorządu terytorialnego dotacje celowe na cele publiczne, związane z realizacją zadań tej jednostki, a także na dofinansowanie inwestycji związanych z realizacją tych zadań.

2. Zlecenie zadania i udzielenie dotacji następuje zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a jeżeli dotyczy ono innych zadań niż określone w tej ustawie - na podstawie umowy jednostki samorządu terytorialnego z podmiotem, o którym mowa w ust. 1.

3. Umowa, o której mowa w ust. 2, powinna określać:

- 1) szczegółowy opis zadania, w tym cel, na jaki dotacja została przyznana, i termin jego wykonania;*
- 2) wysokość dotacji udzielanej podmiotowi wykonującemu zadanie i tryb płatności;*
- 3) termin wykorzystania dotacji, nie dłuższy niż do dnia 31 grudnia danego roku budżetowego;*
- 4) tryb kontroli wykonywania zadania;*
- 5) termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji;*
- 6) termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji, nie dłuższy niż terminy zwrotu dotacji określone w niniejszym dziale.*

Art. 221. – cd.

4. Tryb postępowania o udzielenie dotacji na inne zadania niż określone w ustawie, o której mowa w ust. 2, sposób jej rozliczania oraz sposób kontroli wykonywania zleconego zadania określa, w drodze uchwały, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, mając na uwadze zapewnienie jawności postępowania o udzielenie dotacji i jej rozliczenia.

Art. 261. Kierownik samorządowej jednostki budżetowej może, w celu realizacji zadań, zaciągać zobowiązania pieniężne do wysokości kwot wydatków określonych w zatwierdzonym planie finansowym jednostki.

Kontrola w zakresie zlecania zadań publicznych organizacjom pozarządowym

- Zagadnienia dotyczące prawidłowości zlecania przez jst realizacji zadań publicznych podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych są przedmiotem badania w czasie niemal każdej kompleksowej kontroli gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego.
- W latach 2015-2017 Izby przeprowadziły łącznie 2 183 kontrole kompleksowe, z tego 724 w 2015 r., 735 w 2016 r. i 724 w 2017 r.
- W latach 2015-2017 regionalne izby obrachunkowe nie prowadziły kontroli w organizacjach pozarządowych, w zakresie wykorzystywania przez nie dotacji przyznawanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.
- W 2007 r. Regionalne Izby Obrachunkowe wspólnie z Najwyższą Izbą Kontroli przeprowadziły kontrolę pt. „Prawidłowość udzielania i rozliczania przez jednostki samorządu terytorialnego dotacji na zadania zlecone podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych”.

Kontrole zlecania zadań publicznych organizacjom pozarządowym prowadzone przez Regionalne Izby Obrachunkowe w jednostkach samorządu terytorialnego obejmowały zagadnienia dotyczące:

- **trybu zlecania zadań**
- **podpisywania umów**
- **przekazywania środków (terminowość)**
- **realizacji umów wieloletnich**
- **rozliczania realizacji zadań (wykorzystanie środków z dotacji)**
- **sprawozdań z realizacji zadań**
- **dotacji na inwestycje**

- **Kontrola ma na celu** porównanie stanu faktycznego ze stanem wymaganym przy wykorzystaniu:
 - ksiąg rachunkowych,
 - dowodów księgowych, stanowiących podstawę ujmowania dotacji w budżecie jst.

- **Kontrola obejmuje:**
 - prawidłowość wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania,
 - prowadzenie dokumentacji określonej w przepisach prawa,
 - ustalenie kwoty dotacji podlegającej zwrotowi.

Porównywanie stanu faktycznego ze stanem wymaganym dokonywane jest przy wykorzystaniu: ksiąg rachunkowych, dowodów księgowych i innych dokumentów, stanowiących podstawę dokonywania wydatków, ujmowania operacji w księgach rachunkowych, w tym zakresie:

- jawności poprzez podawanie do publicznej wiadomości kwot dotacji udzielonych z budżetu (art. 11 ust. 2 pkt 3a ustawy o finansach publicznych) oraz jawność jej rozliczenia (art. 118 ust. 3 ustawy o finansach publicznych)
- powszechności w wyniku przyznanego prawa realizacji zadań finansowych ze środków publicznych ogółowi podmiotów (chyba, że w konkretnym przypadku ustawy stanowiłyby inaczej). Ponadto, czy każdy z podmiotów ubiegających się o przyznanie środków (dotacji) na realizację zadania przedstawił ofertę wykonania zadania w sposób efektywny, oszczędny i terminowy (art. 25 ust. 2 ustawy o finansach publicznych)

cd.

- dokonywania jawnego wyboru najkorzystniejszej oferty (art. 92 pkt. 5 ustawy o finansach publicznych),
- czy oferta sporządzona była wg wzoru ustalonego rozporządzeniem wydanym na podstawie art. 19 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- czy tryb postępowania i udzielenia dotacji, sposób jej rozliczenia oraz sposób kontroli wykonywania zleconego zadania określił w drodze uchwały organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego z zapewnieniem jawności postępowania o udzielenie dotacji i jej rozliczenia (art. 118 ust. 3 ustawy o finansach publicznych), czy wnioskodawca – podmiot nie należący do sektora finansów publicznych złożył wniosek o udzielenie dotacji w określonym przez radę terminie,
- czy do wniosku – oferty o udzielenie dotacji dołączono:
 - statut,
 - pełnomocnictwo zarządu organizacji do zawarcia umowy o realizację zadania,

cd.

- czy wniosek został podpisany przez osoby upoważnione do składania oświadczeń woli w imieniu wnioskodawcy,
- czy zlecenie zadania oraz przekazanie dotacji na jego realizację nastąpiło na podstawie pisemnej umowy,
- czy umowa zawierała wszystkie obligatoryjne elementy,
- czy umowę podpisały osoby uprawnione do składania oświadczeń woli,
- czy przekazaną dotację ujęto w ewidencji księgowej,
- czy rozliczono podmioty z wykorzystania dotacji w sposób wcześniej określony,
- czy w rocznym sprawozdaniu z wykonania budżetu zamieszczono informację o udzielonych dotacjach.

- **W przypadku kontroli prowadzonej w organizacji pozarządowej** kontrola powinna obejmować także inne zagadnienia, w tym:
 - czy jest prowadzona wyodrębniona dokumentacja finansowo-księgową dla środków pochodzących z dotacji,
 - na jakie zadanie przeznaczono środki z dotacji (faktury, rachunki, umowy),
 - czy jest wyodrębniona księgowo działalność odpłatna i nieodpłatna,
 - czy działalność gospodarcza nie jest prowadzona w sferze odpłatnej działalności pożytku publicznego.

▪ **Kontrola ma dać odpowiedź na pytania:**

- czy podmiot był uprawniony do otrzymania dotacji,
- czy dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem,
- czy nie została pobrana w nadmiernej wysokości,
- czy została prawidłowo rozliczona,
- czy zakres rzeczowy realizowanego zadania zgodny jest z umową,
- czy w terminie zakreślonym przez Zleceniodawcę doprowadził do usunięcia stwierdzonych uprzednio nieprawidłowości?

Rozliczenie dotacji

- Ustawodawca nakłada na jednostki samorządu terytorialnego obowiązki związane z przeprowadzeniem kontroli i rozliczenia dotacji.
- Obowiązek rozliczenia dotyczy każdej dotacji, a zwłaszcza dotacji celowej.

Rozliczenie dotacji ma na celu skontrolowanie i ustalenie czy:

- beneficjent był uprawniony do otrzymania dotacji,
- dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem,
- wysokość wypłaconej kwoty dotacji była prawidłowa,
- w jakiej kwocie beneficjent winien zwrócić środki organowi.

Wykorzystanie dotacji

Wykorzystanie dotacji następuje:

- przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona
- w przypadku gdy przepisy odrębne stanowią o sposobie udzielenia i rozliczenia dotacji, wykorzystanie następuje przez realizację celów wskazanych w tych przepisach.

Nie jest możliwe przekazywanie środków z dotacji na wydatki poniesione przed zawarciem umowy na realizację zadania publicznego i przyznającej dotacje na to zadanie – na refundację poniesionych wydatków.

(wyrok NSA z dnia 24 listopada 2016 r. – sygn. akt II GSK 954/15)

Zwrot dotacji

Kiedy zwraca się dotacje?

- dotacja nie została wykorzystana,
- została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem czyli ze środków dotacji pokryta została płatność nieodpowiadająca przeznaczeniu danej dotacji (np. refundacja poniesionych wydatków),
- nadmiernie pobrana, to jest w wysokości wyższej niż określona w odrębnych przepisach, umowie lub wyższej niż niezbędnej na dofinansowanie lub finansowanie dotowanego zadania
- nienależnie udzielona czyli bez podstawy prawnej.

Prawidłowość wykorzystania dotacji

Kontrola prawidłowości wykorzystania dotacji obejmuje ustalenie, czy:

- niewykorzystane kwoty dotacji zwrócono na rachunek jst (art. 251 ust. 1 – 3 ustawy o finansach publicznych),
- od kwot dotacji zwróconych po terminie naliczono odsetki (art. 251 ust. 5 ustawy o finansach publicznych),
- otrzymane dotacje wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem, czy nie wystąpiły przypadki dotacji pobranych nienależnie czy w nadmiernej wysokości (art. 252 ust. 1 ustawy o finansach publicznych),
- kwoty dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, dotacji pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości zostały zwrócone do budżetu jst wraz z odsetkami (art. 252 ust. 1 i 6 ustawy o finansach publicznych).

Zwrot dotacji niewykorzystanej

Zasady zwrotu dotacji niewykorzystanej w terminie reguluje **art. 251 ustawy o finansach publicznych**, zgodnie z którym:

- Art. 251. 1. Dotacje udzielone z budżetu jednostki samorządu terytorialnego w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego podlegają zwrotowi do budżetu tej jednostki w terminie do dnia 31 stycznia następnego roku, z zastrzeżeniem terminów wynikających z przepisów wydanych na podstawie art. 189 ust. 4.*
- 2. W przypadku podjęcia uchwały, o której mowa w art. 263 ust. 2, niewykorzystana część dotacji podlega zwrotowi do budżetu jednostki samorządu terytorialnego w terminie 15 dni od dnia określonego w tej uchwale.*
- 3. W przypadku gdy termin wykorzystania dotacji, o których mowa w ust. 1, jest krótszy niż rok budżetowy, niewykorzystana część dotacji podlega zwrotowi w terminie 15 dni po upływie terminu wykorzystania dotacji.*

Art. 251 – cd.

4. *Wykorzystanie dotacji następuje w szczególności przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona, albo, w przypadku gdy odrębne przepisy stanowią o sposobie udzielenia i rozliczenia dotacji, wykorzystanie następuje przez realizację celów wskazanych w tych przepisach.*
5. *Od kwot dotacji zwróconych po terminach określonych w ust. 1-3 nalicza się odsetki w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, począwszy od dnia następującego po upływie terminów zwrotu określonych w ust. 1-3.*

Zasady zwrotu dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości

Zasady zwrotu dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości reguluje **art. 252 ustawy o finansach publicznych**, zgodnie z którym:

Art. 252. 1. Dotacje udzielone z budżetu jednostki samorządu terytorialnego:

1) wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem,

2) pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości

- podlegają zwrotowi do budżetu wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności, o których mowa w pkt 1 lub pkt 2.

Art. 252. – cd.

2. *W przypadku gdy termin wykorzystania dotacji, o których mowa w ust. 1, jest krótszy niż rok budżetowy, podlegają one zwrotowi w terminie 15 dni po upływie terminu wykorzystania dotacji.*
3. *Dotacjami pobranymi w nadmiernej wysokości są dotacje otrzymane z budżetu jednostki samorządu terytorialnego w wysokości wyższej niż określona w odrębnych przepisach, umowie lub wyższej niż niezbędna na dofinansowanie lub finansowanie dotowanego zadania.*
4. *Dotacjami nienależnymi są dotacje udzielone bez podstawy prawnej.*

Art. 252. – cd.

5. *Zwrotowi do budżetu jednostki samorządu terytorialnego podlega ta część dotacji, która została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, nienależnie udzielona lub pobrana w nadmiernej wysokości.*
6. *Odsetki od dotacji podlegających zwrotowi do budżetu jednostki samorządu terytorialnego nalicza się począwszy od dnia:*
 - 1) *przekazania z budżetu jednostki samorządu terytorialnego dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem;*
 - 2) *następującego po upływie terminów zwrotu określonych w ust. 1 i 2 w odniesieniu do dotacji pobranej nienależnie lub w nadmiernej wysokości.*

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości w zakresie zlecenia zadań organizacjom pozarządowym:

Tryb zlecenia zadania

- brak programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego;
- naruszenie terminu podjęcia uchwały w sprawie przyjęcia rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego;
- program i zasady współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami pożytku publicznego określał tryb udzielania dotacji oraz tryb odwoławczy w konkursie ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w sposób inny niż przewidziany przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie;
- niewskazania w rocznym programie współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wszystkich informacji wymienionych w art. 5a ust. 4 ustawy, np. kwoty, jaką gmina zamierza przeznaczyć na realizację programu,

- w rocznym programie współpracy z organizacjami pozarządowymi:
 - ujęto dotację dla OSP, tj. na działalność nie objętą przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
 - wskazano z nazwy klub sportowy, któremu zostaną przekazane środki finansowe wraz z wysokością kwoty;
- niesporządzenie lub sporządzone po upływie terminu sprawozdania z realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego;
- niedopełnienie obowiązku opublikowania w BIP sprawozdania z realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi albo publikacja sprawozdania z opóźnieniem;
- nieprawidłowe przygotowanie, ogłoszenie i przeprowadzenie otwartych konkursów ofert na wykonywanie zadań publicznych:
 - udzielanie dotacji z pominięciem otwartego konkursu ofert,
 - ogłoszenie otwartego konkursu ofert i udzielenie dotacji na zadanie, które nie jest zadaniem publicznym w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie, tj. utrzymanie porządku i czystości w obiektach szkolnych gminy,

- ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych zleczanych sektorowi pozarządowemu przed uchwaleniem budżetu, pomimo że projekt uchwały budżetowej na rok 2016 nie przewidywał środków na realizację ww. zadań,
- ogłoszenie otwartego konkursu ofert dotyczącego wsparcia realizacji zadań publicznych z naruszeniem terminów określonych w uchwale rady miejskiej w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu przez gminę,
- nieopublikowanie w BIP, na stronie internetowej gminy albo w siedzibie organu administracji publicznej w miejscu przeznaczonym na zamieszczanie ogłoszeń (lub zamieszczenie z naruszeniem terminu) ogłoszenia o konkursie ofert na realizację zadań publicznych lub wyników konkursu,
- wyznaczenie terminu do składania ofert krótszego niż 21 dni od ogłoszenia o konkursie na realizacją zadania publicznego,
- brak konkursu ofert na dofinansowanie zadań w zakresie pomocy społecznej z przeznaczeniem dla osób niepełnosprawnych,
- zawężenie w ogłoszeniu kręgu podmiotów mogących ubiegać się o uzyskanie dotacji jedynie do stowarzyszeń kultury fizycznej – klubów sportowych prowadzących działalność pożytku publicznego w dziedzinie kultury fizycznej,

- brak zawarcia w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert informacji: o rodzaju zadania, o wysokości środków publicznych przeznaczonych na realizację tego zadania, o zasadach przyznawania dotacji, o terminach, warunkach realizacji zadania, trybie i kryteriach stosowanych przy wyborze ofert oraz terminie dokonania wyboru ofert,
- brak określenia w ogłoszeniu otwartego konkursu ofert na wykonanie zadań publicznych **formy realizacji zadania**, tj. czy umowy dotyczą wsparcia, czy powierzenia zadania;
- żądanie złożenia wraz z ofertami dokumentów, których nie przewidziano w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej,
- niezamieszczenie w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert na realizację zadań publicznych informacji dotyczących zrealizowanych przez organ administracji publicznej w roku ogłoszenia otwartego konkursu ofert i w roku poprzednim zadaniach publicznych tego samego rodzaju i związanych z nimi kosztami, ze szczególnym uwzględnieniem wysokości dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym i podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- wprowadzenie w ogłoszeniu zapisu, że wykorzystanie przyznanych środków niezgodnie z przeznaczeniem pociąga za sobą zwrot całości dotacji wraz z odsetkami,

- dokonanie przez komisję konkursową oceny złożonych ofert w ramach otwartego konkursu na wspieranie realizacji zadań publicznych w sposób niezgodny z postanowieniami uchwały rady gminy w sprawie programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, poprzez zastosowanie innej punktacji, niż określona w tejże uchwale,
- zaniechanie odrzucenia ofert niespełniających wymogów formalnych postawionych w ogłoszeniu o konkursie a także niezawierających wszystkich informacji wymaganych rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (niezgodnie z postanowieniami tego ogłoszenia dot. odrzucenia oferty),
- przyjęcie ofert, które nie zawierały wszystkich wymaganych informacji lub zawierały informacje nie odpowiadające wymogom wynikającym z wzoru oferty ustalonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej oraz rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (brak deklaracji o zamiarze odpłatnego bądź nieodpłatnego wykonania zadania publicznego, deklaracji o zaleganiu/niezaleganiu z opłacaniem należności z tytułu: zobowiązań podatkowych oraz składek na ubezpieczenie społeczne, deklaracji o danych zawartych w ofercie zgodnych z Krajowym Rejestrem Sądowym/właściwą ewidencją, ilości jednostek oraz rodzajów miary w niektórych pozycjach kosztorysu zadania),

- złożone lub wybrane oferty w konkursie na realizację zadań publicznych nie spełniały wymogów określonych w ogłoszeniu, np.: brak odpisu z rejestru stowarzyszeń, brak sprawozdania finansowego za poprzedni rok, kosztorys na wykonanie zadania z zakresu wspierania kultury fizycznej i sportu nie zawierał podziału środków na sekcję piłki nożnej i piłki siatkowej, kopie wymaganych dokumentów (sprawozdanie z działalności, sprawozdanie finansowe) nie były poświadczone za zgodność z oryginałem,
- przyjęcie oferty w otwartym konkursie ofert, które nie zawierały informacji dotyczącej kosztów całkowitych zadania w podziale na koszty pokryte z dotacji oraz koszty finansowane ze środków własnych, mimo iż zlecenie zadania miało nastąpić w formie wsparcia,
- nieodrzućenie w konkursie oferty łącznej na organizację zajęć kulturalnych i ogólnorozwojowych z zakresu rozwoju i promocji kultury jak i zajęć sportowych, objętych innym otwartym konkursem ofert dotyczącym realizacji zadania publicznego w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu,
- przyjęcie do realizacji oferty dotkniętej wadami, polegającymi na złożeniu oferty przez podmiot nieuprawniony na dzień składania ofert do jej złożenia,
- zakwalifikowanie do rozpatrzenia ofert podmiotów nieprawidłowo reprezentowanych (podpis tylko jednego członka zarządu stowarzyszenia; podpis osoby nieuprawnionej do reprezentacji),

- przyjęcie jako prawidłowe ofert, w których zostały wskazane koszty przewidziane do sfinansowania ze środków dotacji w sposób niezgodny z ogłoszeniem otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych,
- niezamieszczenie na stronie internetowej gminy lub zamieszczenie z naruszeniem 7 dniowego terminu, oferty złożonej przez stowarzyszenie ubiegające się o dofinansowanie realizacji zadania publicznego w trybie małych zleceń (z pominięciem procedury konkursu),
- brak powołania komisji konkursowej w celu opiniowania złożonych ofert,
- niewłaściwy skład komisji konkursowej,
- niezłożenie przez członków komisji pisemnych potwierdzeń weryfikacji, dotyczących wyłączenia pracownika albo złożenie oświadczeń po terminie składania ofert,
- powołanie komisji konkursowych do oceny ofert w otwartych konkursach na powierzenie lub wsparcie zadań własnych gminy bez udziału osób reprezentujących organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- brak wykluczenia z komisji konkursowej powołanej do oceny ofert, członka który był bezpośrednio związany z podmiotem, składającym ofertę na wykonanie zadania publicznego finansowanego z dotacji,

- powołanie członków komisji opiniujących oferty spośród osób biorących udział w konkursie na realizację zadania,
- udział w pracach komisji opiniującej osoby nieuprawnionej (niepowołanej zarządzeniem Wójta),
- przyznanie komisji konkursowej prawa podejmowania rozstrzygnięć o wyborze oferenta,
- brak udokumentowania m.in. oceny możliwości realizacji zadania publicznego, oceny przedstawionej kalkulacji kosztów realizacji zadania publicznego, w tym w odniesieniu do zakresu rzeczowego zadania, oceny jakości wykonania zadania i kwalifikacji osób, przy udziale których będą realizować zadanie publiczne,
- nieprzeprowadzenie przez komisję konkursową oceny złożonych ofert,
- pozytywne zaopiniowanie przez komisję konkursową złożonej oferty pomimo, że oferta nie spełniała wymogów formalnych, np. nie zawierała wszystkich elementów określonych załącznikiem Nr 1 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania oraz brak było w ofercie deklaracji o zamiarze odpłatnego lub nieodpłatnego wykonania zadania publicznego,

- brak sporządzenia protokołu z prac komisji konkursowej,
 - niewydanie zarządzenia o rozstrzygnięciu konkursu,
 - ogłoszenie wyników otwartego konkursu ofert z opóźnieniem, zamiast niezwłocznie po wyborze oferty,
 - brak zawarcia w wynikach otwartych konkursów ofert, informacji o wysokości przyznanych środków publicznych;
- przekazanie dotacji bez podstawy prawnej;
 - rozpatrzenie wniosku o udzielenie dotacji, pomimo, że wniosek złożony został na nieobowiązującym w jednostce wzorze;
 - przyjmowanie wniosków o udzielenie dotacji, po terminie składania wniosków;
 - udzielanie dotacji, pomimo, iż wniosek o przyznanie dotacji na wsparcie zadania publicznego nie zawierał szczegółowego opisu harmonogramu działań w zakresie realizacji projektu;
 - dokonanie ze środków Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi wydatków na rzecz klubów sportowych, OSP, ZHR i in. podmiotów spoza sektora finansów publicznych z pominięciem procedur określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie oraz ustawie o finansach publicznych;

- dokonywanie wydatków na rzecz podmiotów spoza sektora finansów publicznych bezpośrednio z budżetu, z pominięciem procedur określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie;
- niezlecanie realizacji zadań publicznych z zakresu upowszechniania kultury fizycznej jednostkom spoza sektora finansów publicznych w trybie przewidzianym w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie a ze środków pochodzących z dotacji podmiotowej przekazanej przez gminę instytucji kultury;
- na podstawie wniosku o zaliczkę dla pracownika urzędu gminy przekazano dotację dla jednostki nienależącej do sektora finansów publicznych na organizację zadania publicznego; wydatek rozliczono w § 2820 klasyfikacji budżetowej;
- przekazanie na konto Banku Żywności dotacji na realizację zadania nieujętego w programie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (partycypacja w kosztach ponoszonych przez Bank Żywności dotyczących pozyskiwania, magazynowania i dystrybucji żywności);
- nieokreślenie przez burmistrza właściwych procedur w zakresie udzielania i rozliczania dotacji;

- udzielenie przez burmistrza pełnomocnictwa do zaciągnięcia przez przedstawicieli stowarzyszenia w ciężar rachunku bieżącego gminy zobowiązań na wykonanie zadań realizowanych przez to stowarzyszenie i związanych z realizacją zadań gminy, zamiast ww. podmiotowi zlecić realizację tych zadań z zastosowaniem przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie;
- sfinansowanie z budżetu jst wydatków związanych z bieżącą działalnością niezaliczanych do sektora finansów publicznych i niedziałających w celu osiągnięcia zysku klubów sportowych, zamiast powierzyć organizacjom realizację zadań publicznych z zakresu kultury fizycznej i sportu po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert;
- udzielenie pomocy rzeczowej z pominięciem art. 221 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych w zw. z postanowieniami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- udzielenie dotacji z naruszeniem procedury określonej w uchwale w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu na terenie gminy, np. udzielenie dotacji bez wniosku klubu sportowego, podjęcie decyzji o udzieleniu dotacji bez zachowania formy zarządzenia.

Podpisywanie umów:

- zawarcie umów dotacyjnych na wsparcie realizacji zadań publicznych, tj. umów powodujących powstanie zobowiązań pieniężnych, pomimo braku kontrasygnaty skarbnika gminy;
- podpisanie umowy na realizację zadania publicznego w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu tylko przez jednego członka zarządu klubu;
- podpisanie umowy na realizację zadania publicznego przed opublikowaniem ogłoszenia wyników otwartego konkursu ofert, zamiast po uprzednim ogłoszeniu wyników tego konkursu albo ze znacznym opóźnieniem w stosunku do dnia ogłoszenia wyników otwartego konkursu ofert;
- brak zabezpieczenia w budżecie środków finansowych na dzień zawarcia umowy dotacyjnej;
- pominięcie w umowach zapisów dotyczących obowiązku zapłaty przez beneficjenta odsetek: od niewykorzystanej kwoty dotacji zwróconej po terminie i od kwoty dotacji pobranej w nadmiernej wysokości oraz dotyczące obowiązku zwrotu niewykorzystanych przychodów i odsetek bankowych od przyznanej dotacji, jak również o przysługującej karze umownej w przypadku odstąpienia od umowy;

- niezawarcie wszystkich obligatoryjnych elementów umowy określonych w art. 221 ust. 3 ustawy o finansach publicznych;
- określenie terminu zwrotu niewykorzystanej dotacji, niezgodnie z art. 251 ust. 3 ustawy o finansach publicznych;
- rozbieżności dotyczące terminu wykonania zadania określonego w ogłoszeniu otwartego konkursu ofert i w umowie zawartej z dotowanym;
- umowy w sprawie wykonania zadania publicznego przez organizacje pozarządowe na podstawie przeprowadzonego konkursu ofert zawierane niezgodnie ze wzorem ustalonym w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania zadania;
- określenie okresu realizacji zadania przekraczającego 90 dni;
- określenie terminu zwrotu niewykorzystanej dotacji przekraczającego 15 dni po upływie terminu wykorzystania dotacji;
- nieokreślenie w porozumieniu w sprawie udzielenia dotacji dla OSP terminu wykorzystania dotacji oraz terminu i sposobu rozliczenia udzielonej dotacji;

- ustalenie terminu rozpoczęcia realizacji zadania publicznego wcześniejszego niż data ogłoszenia wyników konkursowych;
- zawarcie umowy na realizację zadania publicznego z pominięciem procedury konkursu, tj. przed upływem 7 dni od zamieszczenia oferty w BIP i na tablicy ogłoszeń urzędu gminy;
- dokonanie zmiany terminu realizacji zadań publicznych aneksami do umów, mimo iż przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie nie przewidują takiej procedury;
- brak określenia terminu, w jakim zostanie przekazana dotacja;
- określenie początkowego terminu realizacji zadania publicznego, wcześniejszego niż dzień zawarcia umowy;
- nieprawidłowe określenie zapisów dotyczących przekazania dotacji;
- dokonanie zmiany w umowie dotyczącej przekazania dotacji bez zachowania formy pisemnej w niej przewidzianej;

- zawarcie aneksu do umowy dotacji na podstawie którego dokonano zmiany kalkulacji przewidywanych kosztów realizacji zadania publicznego z mocą wsteczną, tj. od dnia złożenia sprawozdania częściowego;
- niezamieszczenie w umowach o dotację zawieranych z Parafią Rzymsko Katolicką na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków nie stanowiących własności gminy, zobowiązania parafii do pokrycia pozostałych kosztów zadania, na które przyznano dotację;
- zawieranie umów o przyznanie dotacji na realizację zadań publicznych, pomimo nie złożenia przez te podmioty dotowane aktualizacji kosztorysu ofertowego oraz aktualnego odpisu z KRS lub rejestru ewidencji.

Realizacja umów wieloletnich:

- nieprzestrzeganie określonych w umowach terminów przekazywania transz dotacji, zmiany terminu przekazania transz nie zostały zmienione aneksami do umów.

Rozliczanie udzielonej dotacji:

- przekazanie transzy dotacji w wysokości niezgodnej z postanowieniami zawartej umowy;
- przekazanie transz dotacji (zaliczkowo) z naruszeniem terminów wynikających z zawartych umów, bądź przekazanie dotacji niezgodnie z warunkami umowy;
- przekazywanie kolejnych transz dotacji, pomimo braku przedłożenia rozliczenia poprzedniej transzy (sprawozdania częściowego);
- nieprzestrzeganie terminów przekazywania dotacji;
- nieprzekazanie dotacji na rachunek stowarzyszenia;
- niedokonanie kontroli i oceny realizacji zadania, a w szczególności prawidłowości wykorzystania środków publicznych przekazanych na realizację zadania;
- zaakceptowanie wydatków z dotacji poniesionych w okresie nieobjętym umową;
- wykorzystanie dotacji niezgodnie z celem na jaki została przyznana;
- uwzględnienie przy rozliczaniu dotacji wydatków nieokreślonych w kosztorysie zadania albo przekraczających wydatki ujęte w kosztorysie;

- uznanie dotacji jako prawidłowo rozliczonej i nieustalenie stanu należności z tytułu zwrotu nieprawidłowo wykorzystanej dotacji;
- nieterminowe podejmowanie czynności o zwrot dotacji lub jej części;
- udzielenie i przekazanie środków tytułem zwiększenia przyznanej i już udzielonej dotacji, z pominięciem trybu określonego w uchwale w sprawie określenia warunków i trybu finansowania zadania własnego w zakresie rozwoju sportu albo ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- nieprawidłowe ujmowanie rozliczenia udzielonych dotacji w ewidencji księgowej urzędu konta 810 „Dotacje i środki z budżetu na inwestycje” w korespondencji z kontem 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich”, tj. w momencie przekazania środków dla beneficjentów, zamiast po zakończeniu realizacji danego zadania oraz uznaniu dotacji za wykorzystaną i rozliczoną;
- żądanie, po zawarciu umów dotacji (i akceptacji ofert), przedłożenia dodatkowych dokumentów, pomimo braku stosowanych postanowień w umowie dotacji;

- niedotrzymanie przez podmiot dotowany warunku wniesienia deklarowanego wkładu własnego,
- nieprzedłożenie wraz z rozliczeniem dokumentów księgowych wydatków związanych z realizacją zadania, sfinansowanych ze środków własnych;
- przedłożenie rozliczenia dotacji złożone w formie niezgodnej ze wzorem określonym uchwałą rady gminy w sprawie określenia szczegółowego trybu udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych przedszkoli oraz niepublicznych zespołów wychowania przedszkolnego i punktów przedszkolnych;
- niezgodność kwot wykazanych w rozliczeniach dotyczących wykorzystania dotacji z kwotami wynikającymi z opisu faktur dotyczących zrealizowanych wydatków sfinansowanych z dotacji;
- przekroczenie przy rozliczaniu dotacji dopuszczalnych przesunięć między pozycjami wydatków określonych w kosztorysach zadań, na które przyznano wsparcie finansowe, bez uzyskania zgody dotującego i bez sporządzenia aneksu do umowy;
- niewyegzekwowanie zaktualizowanych kosztorysów skutkujące niemożnością prawidłowego rozliczenia (dotacja przyznana była niższa od wnioskowanej);

- nieegzekwowanie obowiązku terminowego rozliczania z otrzymanej dotacji, przez dotowane organizacje;
- niezachowanie terminu zatwierdzenia rozliczenia dotacji;
- nieegzekwowanie terminowego zwrotu niewykorzystanej kwoty dotacji;
- zobowiązanie do zapłaty odsetek, pomimo zwrotu części niewykorzystanej dotacji do w terminie, w którym zgodnie z art. 251 ust. 1 i 5 ustawy o finansach publicznych odsetek się nie nalicza;
- rozliczanie dotacji, na podstawie faktur (rachunków) na których nie zamieszczono pieczęci organizacji, oraz niezawierających informacji jakie było przeznaczenie zakupionych towarów bądź usług;
- przyjmowanie rozliczeń dotacji na podstawie faktur nie zawierających informacji z jakich środków wydatkowana kwota została pokryta;
- rozliczanie dotacji na podstawie duplikatów faktur dokumentujących poniesione wydatki;

- przyjmowanie wniosków o dotację, rozliczeń dotacji i sprawozdań z ich wykorzystania, bez zamieszczania daty wpływu tych dokumentów do urzędu, co uniemożliwia ustalenie terminu złożenia;
- niezapewnienie jawności rozliczenia dotacji poprzez zaniechanie podania do publicznej wiadomości rozliczenia z wykorzystania udzielonej dotacji, wymaganego przepisami uchwały w sprawie określenia trybu postępowania o udzielenie dotacji podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych oraz postanowieniami umowy;
- rozliczenie dotacji udzielonych w latach 2011-2015 w kolejnych latach budżetowych, bądź nierozliczenie ich wcale.

Sprawozdanie z realizacji zadania:

- przyjęto jako prawidłowe sprawozdanie z wykonania zadania publicznego pomimo, że:
 - sprawozdanie złożone zostało po terminie,
 - sprawozdanie sporządzone zostało w sposób nierzetelny,
 - dotowany wykorzystał otrzymane środki finansowe niezgodnie z zawartą umową, tj.: wydatkował środki poza terminem realizacji zadania, ze środków z dotacji pokrywał koszty nieprzewidziane w umowie lub kosztorysie ofertowym, nie zachował procentowego udziału dotacji w całkowitych kosztach zadania oraz wystąpiły różnice pomiędzy wykazanym w sprawozdaniu końcowym rozliczeniem ze względu na rodzaj kosztów a kalkulacją kosztów przedstawioną w ofercie i umowie,
 - w sprawozdaniu końcowym z wykonania zadania publicznego nie wykazano wszystkich dowodów księgowych (faktur, rachunków) potwierdzających zrealizowanie całości zadań na kwoty wskazane w tym sprawozdaniu,
 - sprawozdanie końcowe z realizacji zadania publicznego zawierało wskazanie źródeł finansowania niezgodnych z zawartą umową,

- w sprawozdaniu wykazano koszty pokryte ze środków dotacji dla poszczególnych rodzajów kosztów w wyższych kwotach niż przewidziano w ofercie, która stanowiła załącznik do umowy dotacji jako jej integralna część; (z uwzględnieniem określonej w umowie opcji przekroczenia kosztów o określony procent (limit),
- w sprawozdaniu wskazano podwójnie tę samą fakturę, do sprawozdania dołączono kserokopie faktur/rachunków, które były tylko częściowymi kopiami dokumentów (niekompletnymi),
- przedstawiony w sprawozdaniu sposób wykorzystania dotacji był niezgodny z zawartymi umowami,
- w sprawozdaniu wskazano całkowity koszt zadania w niższej kwocie, niż wynikało to z postanowień umowy (nie dokonano proporcjonalnego przeliczenia należnej kwoty dotacji),
- zaniechano załączenia do sprawozdań z wykonania zadania przelewów odnoszących się do wydatków realizowanych w formie bezgotówkowej, pomimo że obowiązek taki wynikał z zawartych umów,
- załączone do sprawozdania dokumenty potwierdzające wydatkowanie środków z dotacji nie zostały opisanych zgodnie z wymogami umów o wsparcie realizacji zadania,

- sprawozdanie z wykonania zadania publicznego było niezgodne ze wzorem sprawozdania zawartym w załączniku do rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań,
- sprawozdanie z wykonania zadania nie zawierało zestawienia faktur (rachunków) wyszczególnionych ze względu na rodzaj kosztów oraz ze względu na źródło finansowania, według wzoru ustalonego w załączniku Nr B do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania
- sprawozdanie końcowe z realizacji zadań zostało podpisane tylko przez jednego z dwóch uprawnionych członków zarządu stowarzyszenia;
- nieegzekwowanie obowiązku składania sprawozdań częściowych i końcowych;
- nierespektowanie własnych uregulowań dotyczących sposobu dokumentowania rozliczenia dotacji, np. poprzez przyjęcie sprawozdania z wykonania zadania publicznego na druku niezgodnym z ustalonym wzorem;
- weryfikowanie sprawozdań z realizacji zadań publicznych po upływie od 6 do 18 miesięcy od dnia rozliczenia dotacji w księgach.

Dotacje na inwestycje:

- przekazanie środków dotacji na inwestycje, przed terminem zakończenia dotowanego zadania określonym w umowie o dotację, a także na podstawie wniosku o dotację złożonego po terminie i nieudokumentowanego potwierdzeniem tytułu prawnego wnioskodawcy do zabytku;
- nieegzekwowanie obowiązku terminowego złożenia sprawozdania finansowego z rozliczenia tej dotacji;
- Zawarcie przez wójta gminy umowy dotacji na inwestycje parafii, bez podjęcia przez radę gminy uchwały o przyznaniu dotacji.

Pozostałe:

- nieprawidłowe udzielenie ulgi w spłacie należności z tytułu dotacji podlegającej zwrotowi, tj. w drodze porozumienia stron w sprawie umorzenia, zamiast w drodze decyzji administracyjnej;
- naruszenia zasady równego traktowania organizacji pozarządowych;

Działania pokontrolne

I. Wystąpienie pokontrolne.

- Na podstawie wyników kontroli izba kieruje do kontrolowanej jednostki **wystąpienie pokontrolne**, wskazując źródła i przyczyny nieprawidłowości, ich rozmiary, osoby odpowiedzialne oraz wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności. Wystąpienie pokontrolne przekazuje się kontrolowanej jednostce nie później niż w terminie 60 dni od dnia podpisania protokołu kontroli (art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych).
- Kontrolowana jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni od dnia doręczenia wystąpienia zawiadomić izbę **o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania**. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia **zastrzeżenia** do kolegium izby (art. 9 ust. 3 ustawy).
- Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem prezesa izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie (art. 9 ust. 4 ustawy).

II. Zawiadomienie o ujawnionych naruszeniach dyscypliny finansów publicznych do rzecznika dyscypliny finansów publicznych.

- Odpowiedzialność udzielającego dotacji:

Zgodnie z **art. 8 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych** (Dz. U. z 2018 r. poz. 1458, z późn. zm.):

- 1) przekazanie lub udzielenie dotacji z naruszeniem zasad lub trybu przekazywania lub udzielania dotacji;
- 2) niezatwierdzenie w terminie przedstawionego rozliczenia dotacji;
- 3) nieustalenie kwoty dotacji podlegającej zwrotowi do budżetu stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych

- Odpowiedzialność beneficjenta dotacji:

Zgodnie z **art. 9 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych:**

- 1) wydatkowanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem określonym przez udzielającego dotację;
- 2) nierozliczenie w terminie otrzymanej dotacji;
- 3) niedokonanie w terminie zwrotu dotacji w należnej wysokości stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

- W sytuacji gdy ustalenia kontroli wskazują na zaistnienie czynu naruszającego dyscyplinę finansów publicznych, Izba **kieruje stosowne zawiadomienie do rzecznika dyscypliny finansów publicznych** (art. 93 ust. 1 pkt 3 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych).

- Art. 93 ust. 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Art. 93.1. *Zawiadomienie o ujawnionych okolicznościach, wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych, zwane dalej "zawiadomieniem", składa niezwłocznie do właściwego rzecznika dyscypliny:*

- 1) *kierownik jednostki sektora finansów publicznych,*
 - 2) *kierownik podmiotu niezaliczanego do sektora finansów publicznych, któremu przekazano do wykorzystania lub dysponowania środki publiczne,*
 - 3) ***organ sprawujący nadzór nad jednostką sektora finansów publicznych,***
 - 4) *organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego,*
 - 4a) *komisja stała organu stanowiącego samorządu terytorialnego,*
 - 5) *organ kontroli lub kierownik jednostki prowadzącej kontrolę jednostki sektora finansów publicznych,*
 - 6) *dysponent przekazujący środki publiczne jednostce sektora finansów publicznych lub podmiotowi niezaliczanemu do sektora finansów publicznych,*
 - 7) *organ założycielski jednostki sektora finansów publicznych,*
- *zwany dalej "zawiadamiającym"*

**Kwestie, których nie rozwiązują nowe przepisy
(rozporządzenia wydane przez Przewodniczącego Komitetu
do spraw Pożytku Publicznego)**

- 1) czy wkład własny można wydatkować przed podpisaniem umowy
- 2) przekazywanie dotacji w transzach
- 3) znika zestawienie faktur i rachunków – jak prowadzić rozliczenie
czy rozliczenie obejmuje tylko rozliczenie rezultatów

Oferta konkursowa

(Rozporządzenie z dnia 24.10.2018 r. - Dz. U. poz. 2057)

Uwagi:

- Nie zostało jednoznacznie określone co będzie decydowało o terminie wydatkowania środków przez organizację pozarządową, a następnie o ich rozliczeniu, czy będzie to termin realizacji zadania publicznego, dzień podpisania umowy czy inny moment. Jak w tym aspekcie traktować wkład własny finansowy angażowany do zadania przez organizacje pozarządowe często przed podpisaniem umowy ale w zgodzie z harmonogramem i kosztorysem zaproponowanym w ofercie?
- Czy opis zakładanych rezultatów wskazany w pkt 5 oferty organizacje mają spełnić łącznie pkt 1-3 czy wystarczy jedynie wypełnienie jednego z warunków aby oferta mogła być procedowana? (sformułowanie należy opisać użyte w tym pkt nie daje jednoznacznej odpowiedzi),

Umowa - załącznik nr 3 do rozporządzenia

Uwagi:

- § 2 pkt 2 umowy rodzi pytanie czy termin ponoszenia wydatków z innych środków niż dotacja może być wskazany przed datą zawarcia umowy? Ma to fundamentalne znaczenie dla rozliczenia zadania i zaakceptowania sprawozdania końcowego z jego realizacji?
- W § 3 utrzymano zasadę jednorazowego przekazywania dotacji lub maksymalnie w dwóch transzach, bez możliwości zmiany. Nie wynika to z żadnego zapisu ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Jest to sprzeczne z art. 16 ustawy.

Aby dotrzymać warunku określonego w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. a umowy w praktyce można przekazać w I transzy kilka złotych a pozostałą kwotę w II transzy w momencie rozpoczęcia realizacji zadania.

- § 5 umowy – ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie nie posługuje się użytymi w tym § pojęciami regulamin konkursu i dokumentacja konkursowa. Nie są one również zdefiniowane w samej umowie,
- § 6 ust. 3 umowy nie jest jasne jakie inne dowody przy braku faktur lub rachunków miałyby przy rozliczeniu finansowym przesadzać dla rozliczającego o kwestii że część lub całość zadania została zrealizowana prawidłowo,
- § 8 umowy nakazujący prowadzenie kontroli pozostaje w sprzeczności z art. 17 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, który stanowi o prawie organu w zakresie prowadzenia kontroli ale nie nakłada wprost obowiązku w tym zakresie,

- Nie jest jasne jakie konsekwencje mają wynikać z § 9 wzoru umowy o treści „Akceptacja sprawozdania i rozliczenie dotacji polega na weryfikacji przez zleceniodawcę rezultatów i działań zleceniobiorcy”.
 - Czy to oznacza brak rozliczenia finansowego sprawozdania końcowego i przestanie na merytorycznym jeśli planowane rezultaty zadania zostały osiągnięte, czy też również weryfikację wydatków?
 - Zestawienie numerów i pozycji wydatków ujęte dotąd w zestawieniu faktur i rachunków ze sprawozdania końcowego wypadło.
 - Czy zatem wkład własny finansowy i inny organizacji pozarządowych w ogóle ma być rozliczany i sprawdzany w aspekcie jego wykonania?
 - Czy jakakolwiek weryfikacja realizacji zadania poza merytoryczną jest w związku z tym obowiązkowa, aby zaakceptować sprawozdanie i rozliczyć dotację?
 - Nie ma wskazania w umowie w jakim terminie rozliczenie ma nastąpić.
 - Czy sama akceptacja merytoryczna sprawozdania nie ma na celu zastąpienie rozliczenia finansowego?
 - W uzasadnieniu do rozporządzenia wskazano, iż nadrzędną dewizę jest: rozliczenie za rezultat.

- Konsekwencją niezastosowania się przez zleceniobiorcę do wezwania, o którym mowa w § 9 ust. 7 umowy jest sankcja wskazana w ust. 8 polegająca na uznaniu całości dotacji za wydatkowaną niezgodnie z przeznaczeniem. Termin 7 dniowy wskazany w § 9 ust. 7 umowy nie może zostać przywrócony na gruncie kpa. Przepisy kpa nie znajdują zastosowania do umowy, a sankcja zwrotu całości dotacji wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych jest niewspółmierna do naruszenia umowy o którym mowa w § 9 ust. 7. Sankcja ta może być zastosowana nawet wówczas, gdy całość zadania zrealizowana jest prawidłowo i organizacja posiada faktury i rachunki dokumentujące realizację zadania.
- Znika zapis dawnego § 11 umowy o dopuszczalności zwiększenia procentowego udziału dotacji w całkowitych kosztach zadania publicznego co w sytuacji problemów realizatora z wykonaniem wkładu finansowego własnego prowadzić może do konieczności zwrotu części dotacji jako pobranej w nadmiernej wysokości.

- § 15 ust. 1 umowy przewiduje że zmiany, uzupełnienia umowy mogą być dokonywane w zakresie niewpływającym na zmianę kryteriów wyboru oferty zleceniobiorcy (zasad równego traktowania w dostępie do środków publicznych) a następnie w pouczeniu po załącznikach znajdujemy wskazanie że umowa ma charakter ramowy, można ją zmieniać i uzupełniać o ile zmiany nie wpłyną na zmianę znaczenia istotnych postanowień umowy. Jest to przepisanie tego co mamy dzisiaj w rozporządzeniu z 2016 roku pytanie jak to się ma do zapisu § 15 ust. 1 umowy Czym są owe istotne postanowienia bez zdefiniowania znaczenia tego pojęcia? Jak dalece możliwa jest zatem (poza § fakultatywnymi) modyfikacja umowy?
- Analogiczne uwagi do załącznika nr 4 umowa na regranting.

Sprawozdanie - załącznik nr 5 do rozporządzenia

Uwagi:

- Część 1 pkt 1 – uwaga dotyczy tego czy osiągnięte rezultaty mają być trwałe, czy mają być odpowiedzią na konkretny problem społeczny.
- Część II sprawozdanie z wykonania wydatków zamiennie występuje pojęcie koszt i wydatek a to nie są tożsame pojęcia Nie wiadomo również czy chodzi o koszt z oferty czy koszt księgowy.
- Ze sprawozdania znika całkowicie zestawienie faktur i rachunków wraz z ich numerami i terminami poniesienia wydatków związanych z realizacją zleconego zadania.
- Przy sprawozdaniu z regrantingu kwestia trwałości rezultatów uwaga analogiczna do tabeli na s. 2 sprawozdania „Informacja o realizatorach i projektach przez nich realizowanych”.
- Pozostałe uwagi do sprawozdania z regrantingu analogiczne jak do sprawozdania.

Oferta – tryb uproszczony

art. 19a rozporządzenia z dnia 24.10.2018 r. – Dz. U. poz. 2055

Uwagi:

- Pkt 4 oferty - rezultaty nie muszą być w ofercie trwale ani nawet mierzalne co więcej planowany poziom ich osiągnięcia nie musi być monitorowany.
- Koszty cechują się dowolnością nie są nawet dzielone na merytoryczne i administracyjne.
- W ramach kosztów likwiduje się podział na źródła finansowania kryterium to jedynie dotacja i inne źródła bez wskazywania jakie niesie to ryzyko podwójnego finansowania i przedkładania tych samych faktur do rozliczania dotacji u kilku zleceniodawców.

Sprawozdanie z realizacji – tryb uproszczony

Uwagi:

- II.2. osiągnięte rezultaty nie muszą być trwałe, mierzalne mają po prostu być co pozostaje w sprzeczności z ofertą uproszczoną która kazała określić planowany poziom osiągnięcia rezultatów (według wartości docelowej)
- W tabeli zestawienie wydatków brak jest również podziału środków w ramach innych źródeł np. na dotacje od innych podmiotów, środki własne w tym wpłaty i opłaty adresatów, środki pozostałe.
- Przy sprawozdaniu uproszczonym brak pkt 7 z oferty uproszczonej w zakresie ochrony danych osobowych po zakończeniu realizacji zadania.